Zestaw 13

KLASY PIERWSZE I DRUGIE

1. Udowodnij, że dla każdej liczby pierwszej p większej od 3 liczba $p^2 - 1$ jest podzielna przez 24.

$$p^2 - 1 = (p-1)(p+1)$$

Z trzech liczb $(p-1), p, (p+1)$ jedna jest podzielna przez 3, nie jest to p, więc jest to $(p-1)$ lub $(p+1)$. Liczba p jest nieparzysta, więc $(p-1)$ i $(p+1)$ to kolejne liczby parzyste - jedna z nich dzieli się przez 2, a jedna przez 4. Mamy więc podzielność przez 3 i przez 8, czyli przez 24.

2. Wyznacz liczbę par (x, y) liczb całkowitych spełniających równanie

$$x^4 = y^4 + 1223334444.$$

Napiszmy nasze równanie tak:

$$x^4 - y^4 = 1223334444$$
$$(x^2 - y^2)(x^2 + y^2) = 1223334444$$
$$(x-y)(x+y)(x^2+y^2) = 1223334444$$

Jeżeli liczby x i y są różnej parzystości, to mamy sprzeczność, bo lewa strona jest nieparzysta, a prawa parzysta. Jeżeli są tej samej parzystości to też mamy sprzeczność, bo lewa strona jest podzielna przez 8, a prawa nie. Takich par nie ma.

3. Czworokąt wypukły podzielono na cztery części łącząc środki jego boków jak na rysunku. Wykaż, że suma pól części zacienionych jest równa sumie pól części niezacienionych.

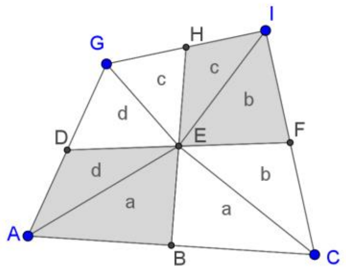

Trójkąty ABE i BCE mają równe podstawy i taką samą wysokość, dlatego ich pola są równe, zostały więc oznaczone ta samą literą a. Podobnie uzasadnimy oznaczenia literowe dla pozostałych pól trójkątów. Suma pól części zacienionych jest równa $a + b + c + d$ i suma pól części niezacienionych też jest równa $a + b + c + d$.

KLASY TRZECIE I CZWARTE

1. Udowodnij, że jeżeli przez punkt H przechodzą trzy okręgi o jednakowych promieniach, a punkty A, B, C są różnymi od H punktami przecięć tych okręgów, to H jest ortocentrum trójkąta ABC.

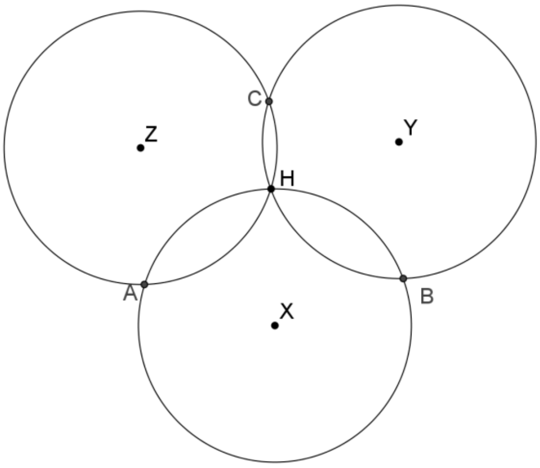

Czworokąty AXHZ, XBYH, HYCZ są rombami. CH jest prostopadłe do ZY, a co za tym idzie do AB, bo ABYZ jest równoległobokiem. Podobnie udowodnimy, że BH jest prostopadłe do AC i AH prostopadłe do BC.

2. Na rysunku punkty A' i B' są spodkami wysokości, a punkt M jest środkiem boku AB. Udowodnij, że punkt M jest środkiem łuku A'B' okręgu dziewięciu punktów trójkąta ABC.

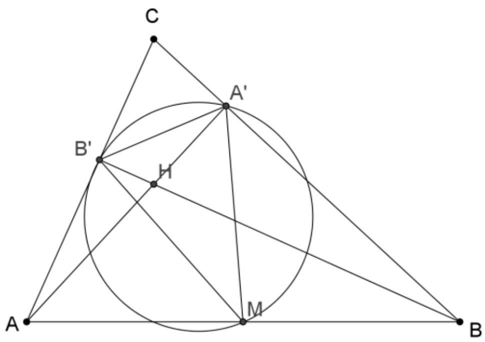

Odcinek B'M jest środkową w trójkącie prostokątnym ABB', więc jego długość jest równa połowie długości boku AB. Podobnie wykażemy, że długość odcinka A'M jest równa połowie boku AB. Trójkąt A'B'M jest więc równoramienny, kąty MB'A' i B'A'M są równe czyli łuki B'M i A'M są równe.

3. Odcinek AB ślizga się po ramionach kąta prostego w ten sposób, że punkt A należy do jednego ramienia, a punkt B do drugiego. Jaki kształt będzie miała droga, którą przebędzie środek odcinka AB. Odpowiedź uzasadnij.

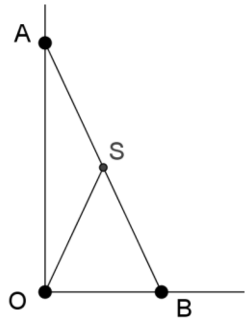

Wykażemy, że droga, którą przebędzie środek odcinka AB ma kształt łuku okręgu.

Rozważmy trójkąt OBA. Odcinek OS jest w nim środkową. Środkowa w trójkącie prostokątnym ma długość równą połowie przeciwprostokątnej (bo jest promieniem okręgu opisanego na trójkącie). Gdy poruszamy odcinkiem AB zgodnie z treścią zadania długość przeciwprostokątnej AB jest stała, a więc również stała jest długość odcinka OS. To oznacza, że odległość punktu S od punktu O jest stała, a więc porusza się on po okręgu o środku w punkcie O.